

El Mont

Des de Banyoles el Mont apareix majestuós i ben proper, com un gegant adormit. Dificilment podem trobar cap cim a prop nostre que guardi tantes històries i tants exemples de devoció mariana com aquesta mítica muntanya.

Durant anys la muntanya de la Mare de Déu del Mont ha estat un clar referent per la gent de la nostra comarca per tal de fer prediccions meteorològiques. A la comarca sabem que el *Mont emboirat, aigua a marina* o *quan el Mont té caputxa, senyal de pluja*. La paraula «caputxa» aplicada al núvol que es posa al cim de la muntanya és molt general en la meteorologia popular catalana.

La Verge del Mont és ben present a les llegendes més antigues que expliquen l'origen de l'estany de Banyoles; llegendes recollides pel folklorista barceloní Joan Bru a Banyoles al segle XIX. A la primera llegenda en Joan de Porqueres, després d'escoltar una veu que el reclama, abandona bous i arada i, després de comprovar que no ha estat la seva dona qui l'ha cridat, atribueix la veu femenina que l'ha salvat a la Verge del Mont.

A la llegenda «El castell enfonsat» la gent de la comarca resa en secret a la Verge del Mont per tal d'alliberar-se del tirà feudal.

Alguns folkloristes com Josep Casassa o Joaquim Gironella situen els dos florentins que porten les relíquies de sant Martirià al cim del Mont, lloc des d'on descobriran la cabalosa font, el nostre estany i la vila que ha de guardar les sagrades relíquies del sant, Banyoles. Des del Mont, Jacint Verdaguer escriu el seu poema *A mos amics de Banyoles* l'any 1884 i recorda algunes de les llegendes més conegudes del nostre Estany.

L'any 1897 Pere Alsius va guanyar un premi en un certamen literari amb un estudi sobre el santuari del Mont: «*Reseña histórico-descriptiva de la gloriosa imagen de Nuestra Señora del Mont*». Alsius pujà al santuari del Mont per tal oferir a la Verge la ploma de plata que havia guanyat.

L'any 1913 el banyolí Jaume Tor va sobreviure a un naufragi a l'estany de Banyoles i va atribuir la seva salvació a un miracle concedit per la Verge del Mont. Ell, com en Joan de Porqueres de la llegenda de Bru, s'havia salvat de morir ofegat gràcies a la Verge. Com a mostra d'agraïment en Jaume encapçalà una expedició de banyolins fins al santuari del Mont per tal d'oferir un exvot a la Mare de Déu. Anys més tard en Jaume escriví una poesia titulada «A la Verge del Mont», poesia que publicà el 1927 a la publicació *Vida Banyolina*. La seva última estrofa recorda aquell luctuós naufragi:

*Verge del Mont, de bondat,
que a l'Estany quan em negava,
vareu dir-li al bon Jesús
que en Jaume encara us recava!*

Il·lustració de Jordi Garcia

EL MIRADOR
La revista del Pla de l'Estany

www.espaicomercial.com